

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 425/2018-60

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], toho času v Ústave na výkon väzby Bratislava, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Michal Mandzák, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práv na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 5/2018 a jeho uznesením z 20. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA]

██████████, toho času v Ústave na výkon väzby Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Michal Mandzák, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práv na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 5/2018 a jeho uznesením z 20. februára 2018 (ďalej len „namietané uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 140/1961“). Sťažovateľovi bolo pre uvedený trestný čin vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru vyšetrovania z 23. júna 2008. Na sťažovateľa bol 13. septembra 2017 vydaný Európsky zatýkací rozkaz, ktorý vykonali príslušné orgány Španielskeho kráľovstva, na území ktorého sa sťažovateľ nachádzal, keďže tu vykonával trest odňatia slobody. K jeho vydaniu na trestné stíhanie do Slovenskej republiky došlo 25. januára 2018. Uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 1 Tp 806/2017 z 27. januára 2018 bol sťažovateľ podľa ustanovení § 72 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) z dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vzatý do väzby, kde konajúci súd rozhodol súčasne podľa ustanovení § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku o nenahradení väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka. O jeho sťažnosti, ktorú podal proti prvostupňovému rozhodnutiu o väzbe, rozhodol krajský súd namietaným uznesením, ktorým podľa ustanovení § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť zamietol.

3. V sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sťažovateľ uvádza, že už v sťažnosti podanej proti prvostupňovému rozhodnutiu o vzatí do väzby namietal, že je trestné stíhanie, ktoré je proti nemu vedené, premlčané, a teda nie je splnená jedna z materiálnych

podmienok väzby. Sťažovateľ cituje relevantné ustanovenia zákona č. 140/1961 (§ 219 ods. 1; § 67 ods. 1 a 3; § 67a ods. 3), zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov [(ďalej len „Trestný zákon“) §2 ods. 1] a Trestného poriadku [§ 281 ods. 1; § 9 ods. 1 písm. a)] a v nadväznosti na to dôvodí: „*Obvinený je stíhaný pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona. Uvedený trestný čin nie je v zákone zaradený medzi tie trestné činy, pri ktorých uplynutím premlčacej doby ich trestnosť nezaniká (§ 67a ods. 3 Tr. zák.). V danej veci bolo vyhotovené uznesenie o vznesení obvinenia 23.06.2008, avšak toto obvinenie bolo doručené (oznámené) obvinenému až dňa 27.01.2018. Sporné teda je, či za relevantné (z hľadiska prerušenia premlčania) je potrebné považovať dátum doručenia alebo dátum jeho oznámenia. Ak by sa totiž vychádzalo z toho, že za relevantný dátum je potrebné považovať dátum oznámenia uznesenia o vznesení obvinenia obvinenému, a nie dátum vyhotovenia uznesenia o vznesení obvinenia, tak by trestné stíhanie bolo premlčané.*“ Sťažovateľ je toho názoru, že účinok prerušenia premlčania trestného stíhania nastáva až oznámením uznesenia o vznesení obvinenia obvinenému. Tento záver opiera o stanovisko českej odbornej literatúry, pričom polemizuje s opačným názorom slovenskej odbornej literatúry, ktorý vychádza z toho, že za relevantný z hľadiska prerušenia premlčania je potrebné považovať dátum vyhotovenia uznesenia o vznesení obvinenia, a nie dátum jeho doručenia obvinenému. V súvislosti s prezentovanou otázkou premlčania trestného stíhania sťažovateľ takisto namietá, že ho krajský súd osobne nevypočul, napriek tomu, že novú sťažnostnú námietku o premlčaní trestného stíhania formuloval až v sťažnostnom konaní.

4. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej argumentuje, že pri rozhodovaní o jeho väzbe došlo k porušeniu smerníc Európskeho parlamentu a rady č. 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 a č. 2012/13/EÚ z 22. mája 2012, keďže mu podľa jeho vyjadrenia nebol doručený preklad uznesenia o vznesení obvinenia a ani písomné poučenie o právach v súvislosti so zatknutím v ruskom jazyku, ktorému rozumie, a teda za takýchto okolností nemohol byť jeho výsluch pred sudcom pre prípravné konanie vykonaný zákonným spôsobom. Sťažovateľ dodáva, že bol reálne pozbavený svojho práva na obhajobu, keďže mu v štádiu zadržania bolo upreté právo na prístup k spisu, pretože mu v tomto smere nebolo poskytnuté ani poučenie.

5. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej dôvodí, že v jeho prípade nie sú podmienky útekovvej väzby splnené a v tomto smere argumentácia namietaného uznesenia podľa jeho názoru neobstojí. V konkrétnosti argumentuje: *„Pokiaľ sa jedná o konkrétny dôvod väzby (tzv. úteková väzba), tak dôvody uvádzané v napadnutom uznesení neobstoja a vôbec nevyplývajú ani z výsluchu sťažovateľa ako obvineného, a ani z dosiaľ zistených skutočností. Je potrebné hlavne zvýrazniť, že sťažovateľ nie je občanom Slovenskej republiky a skutočnosť, že opustil územie Slovenskej republiky (na ktorom sa zdržiaval prechodne) nemožno hodnotiť ako vyhýbanie sa trestnému stíhaniu, ale práve naopak. Rovnako nie je možné sťažovateľovi vyčítať, že sa zdržiaval na iných území členských štátov EÚ, keďže napríklad na území Španielskeho kráľovstva sa zdržiaval riadne a oprávnene a svoj pobyt tam riadne oznámil. Z jeho výsluchu tiež vyplynulo, že požiadal o štatút utečenca v Českej republike a preto nelogicky vyznievajú úvahy sťažnostného súdu v tom smere, že sa vyhýbal trestnému konaniu. Osoba, ktorá sa na území členských štátov EÚ riadne pohybuje, a hlavne aktívne vystupuje s orgánmi verejnej moci, sa nemôže vyhýbať trestnému stíhaniu a to navyše za situácie, keď ani nevie, že je voči nej vedené trestné stíhanie a pohybuje sa na území EÚ, kde účinne funguje inštitút európskeho zatýkacieho rozkazu.“*

6. Sťažovateľ tiež vytyka namietanému uzneseniu krajského súdu, že sa dostatočne nevysporiadalo s možnosťou náhrady väzby inštitútom probačného a mediačného dohľadom, keďže z jeho obsahu podľa sťažovateľa nevyplýva ani jeden konkrétny argument, ktorý by odôvodňoval nenahradenie väzby označeným inštitútom, resp. iným miernejším opatrením.

7. Podaním doručeným ústavnému 23. apríla 2018 sťažovateľ doplnil svoju pôvodnú sťažnosť o argumentáciu, v ktorej prezentuje tvrdenie, že sa v príslušnom vyšetrovacom spise nenachádza podkladový materiál (správa Národnej ústredne SIRENE), ktorý konajúce súdy zohľadnili ako jednu z relevantných okolností pri ustálení konkrétnych skutočností odôvodňujúcich v prípade sťažovateľa tzv. útekovú väzbu. Ďalej sťažovateľ v predmetnom podaní dôvodí, že v jeho prípade došlo k porušeniu zásady ekvivalencie, keďže k jeho vydaniu došlo na základe Európskeho zatýkacieho rozkazu, pričom sa v jeho prípade pri stanovení začiatku väzby nezohľadnila skutočnosť zadržania jeho osoby v zahraničí justičnými orgánmi Španielskeho kráľovstva a začiatok väzby bol stanovený až od času

odovzdania sťažovateľa slovenským policajným orgánom. Napokon sťažovateľ spochybňuje dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovaného skutku ako jeden z materiálnych predpokladov väzby, argumentujúc, že jeho obvinenie je založené len na výpovediach troch utajených svedkov bez súčasnej existencie iných usvedčujúcich dôkazov, čo predstavuje podľa jeho názoru situáciu nepostačujúcu na jeho odsúdenie.

8. V ďalšom podaní doručenom ústavnému súdu 14. júna 2018 sťažovateľ doplnil svoju argumentáciu takto: *«V prílohe ústavnej sťažnosti prikladáme zápisnicu o výsluchu utajeného svedka “MONIKA“ zo dňa 11.06.2018, z ktorá sa odlišuje predchádzajúcej výpovede zo 30.07.2008. Iné usvedčujúce dôkazy voči sťažovateľovi doposiaľ neboli produkované.»*

9. Napokon v podaní, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 19. júla 2018, sťažovateľ formuluje aj toto odôvodnenie sťažnosti: *„V nadväznosti na právnu argumentáciu uvedenú v ústavnej sťažnosti zameranú na to, že senát Krajského súdu Slovenskej republiky rozhodol o posúdení doposiaľ neskončeného prejudiciálneho konania vedeného Súdny dvorom EÚ vo veci C-510/17 si dovoľíme zdvorilo oboznámiť Ústavný súd SR, že Súdny dvor EÚ nariadil vo veci C-510/17 pojednávanie na deň 07.11.2018, pričom vyzval Vládu SR ako i obhajobu, aby na pojednávaní odpovedala na 6 (šesť) otázok, z ktorých 5 (päť) otázok sa týka priamo prejudiciálnej otázky týkajúcej sa zákonnosti väzby v súvislosti s porušením informačnej smernice.“*

10. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tpo 5/2018 a namietaným uznesením krajského súdu, označené uznesenie zrušil, prikázal krajskému súdu prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu a priznal mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

12. Námiетка porušenia základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva zaručeného čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru smeruje proti druhostupňovému rozhodnutiu krajského súdu, ktorým tento zamietol sťažnosť sťažovateľa uplatnenú proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o vzatí sťažovateľa do väzby.

13. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

14. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti formuluje aj porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením krajského súdu. Pokiaľ ide o vzťah ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy a ustanovení čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd konštatoval, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej

slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy. Rovnako to platí aj v prípade vzťahu ustanovenia čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 5 dohovoru týkajúceho sa práva na slobodu a bezpečnosť (analogicky napr. III. ÚS 68/08, III. ÚS 383/09). Na základe týchto skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi sťažnosťou napadnutým uznesením krajského súdu v konaní o väzbe a obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. V sťažnosti adresovanej ústavnému súdu formulované porušenie označených práv sťažovateľ opiera o argumentáciu, v ktorej v prvom rade namieta nesplnenie jednej z materiálnych podmienok väzby z dôvodu premlčania trestného stíhania, ktoré je proti jeho osobe vedené. Podľa sťažovateľa v jeho prípade počas stanovenej premlčacej doby k okolnosti predpokladanej ustanovením § 67 ods. 3 písm. a) zákona č. 140/1961 Zb. nedošlo, pretože podľa jeho názoru účinok prerušenia premlčania nie je spojený s vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, ale nastáva až dňom doručenia, resp. oznámenia uznesenia o vznesení obvinenia obvinenému. Sťažovateľ skutkovo argumentuje, že uznesenie o vznesení obvinenia voči jeho osobe bolo síce vydané 23. júna 2008, avšak reálne mu bolo doručené až po jeho vydaní na trestné stíhanie do Slovenskej republiky (27. januára 2018), teda po uplynutí predpísanej premlčacej lehoty.

16. K otázke premlčania trestného stíhania krajský súd v namietanom uznesení uviedol: *„zastávame názor, že trestné stíhanie v danej veci nie je premlčané a neznámy pobyt osoby nemôže byť dôvodom k takémuto postupu.“* Ústavný súd v tomto kontexte poukazuje na § 67 ods. 2 zákona č. 140/1961 Zb., podľa ktorého sa do premlčacej doby nezapočítava doba, po ktorú sa páchateľ zdržiaval v cudzine, a tiež na § 87 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, podľa ktorého sa do premlčacej doby nezapočítava doba, po ktorú sa páchateľ zdržiaval v cudzine s úmyslom vyhnúť sa trestnému stíhaniu. Z citovanej právnej úpravy jednoznačne vyplýva, že dôvodom spočívania premlčania je pobyt páchateľa v cudzine (s úmyslom vyhnúť sa trestnému stíhaniu). Je objektívnym faktom, ktorý napokon nespochybňuje ani samotný sťažovateľ, že sa sťažovateľ dlhodobo zdržiaval v zahraničí mimo územia Slovenskej republiky. Tento fakt konajúce súdy v odôvodnení svojich

rozhodnutí doplnili ďalšími skutočnosťami, ktoré spolu vyhodnotili ako konkrétne skutočnosti odôvodňujúce útekovú väzbu sťažovateľa. V konkrétnosti konajúce súdy dôvodili, že sťažovateľ mal opustiť územie Slovenskej republiky hneď potom, čo došlo k spáchaniu vyšetřovaného skutku, že v zahraničí menil miesto svojho pobytu a stával sa pre príslušné zložky polície, ktoré pátrali po jeho osobe, nekontaktným a takýmto spôsobom sa preukázateľne vyhýbal trestnému stíhaniu. Bez toho, aby ústavný súd prijímal vlastný skutkový záver o premlčaní či nepremľaní trestného stíhania vedeného proti osobe sťažovateľa, keďže to nie je jeho úlohou (pozri bod 25 odôvodnenia tohto rozhodnutia), konštatuje s prihliadnutím na citované ustanovenia trestných kódexov a popísané odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu, že sa mu právny záver rozhodnutia krajského súdu o nepremľaní trestného stíhania vedeného proti osobe sťažovateľa v žiadnom prípade nejaví ako zjavne neodôvodnený, arbitrárny či ústavne neudržateľný.

17. Rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľ vytyka aj to, že napriek novej okolnosti, ktorú predniesol až v podanej sťažnosti (namietané premlčanie trestného stíhania), sa krajský súd obmedzil na rozhodovanie o jeho sťažnosti na neverejnom zasadnutí v tzv. „písomnom konaní“ bez možnosti osobnej účasti sťažovateľa. K danej námietke hneď v úvode ústavný súd poukazuje na svoju predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej už viackrát vyslovil, že v zásade sa v odvolacom konaní osobná prítomnosť obvineného alebo jeho obhajcu v konaní o väzbe nevyžaduje, ak ani prokurátor nie je pri rozhodovaní v druhom stupni prítomný (pozri napr. III. ÚS 135/08 a III. ÚS 346/08, III. ÚS 600/2012). Súčasne ústavný súd pripúšťa, že je potrebné vždy zohľadniť konkrétne špecifické okolnosti veci, ktoré môžu aj v prípade druhostupňového väzobného konania signalizovať potrebu osobného vypočutia obvineného. Osobné vypočutie sťažovateľa bolo vykonané v prvom stupni okresným súdom, ktorý rozhodoval o jeho vzatí do väzby. Je zjavné, že obsah sťažnosti sťažovateľa v časti, kde prezentoval argumentáciu o dôvodoch premlčania trestného stíhania vedeného proti jeho osobe, má charakter odborných právnych argumentov (citácia zákonných ustanovení, ich interpretácia a stanoviská odbornej literatúry) a neodkazuje na žiadne také skutkové fakty, ktoré by bolo potrebné preveriť osobným výsluchom sťažovateľa. Navyše, sťažovateľ o takýto osobný výsluch ani nepožiadaval. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že absencia osobného výsluchu

sťažovateľa v druhom stupni v danom konkrétnom prípade nemala negatívny vplyv na kvalitu preskúmania zákonnosti jeho vzatia do väzby.

18. Sťažovateľ v sťažnosti prezentoval aj námietku neprípustného obklieštenia jeho práva na obhajobu v rámci rozhodovania o jeho väzbe, ku ktorému podľa jeho názoru došlo nerešpektovaním relevantných ustanovení úniijného práva, konkrétne smerníc Európskeho parlamentu a rady č. 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 a č. 2012/13/EÚ z 22. mája 2012.

19. Smernica Európskeho parlamentu a rady č. 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 (ďalej len „smernica č. 2010/64/EÚ“), na ktorú sa sťažovateľ odvoláva, vychádza z čl. 6 dohovoru, ktorý zaručuje právo na tlmočenie a preklad pre tých, ktorí nehovoria jazykom konania alebo mu nerozumejú. Účelom smernice č. 2010/64/EÚ, ktorého naplnenie má byť sledované aj v trestnom konaní vykonávanom justičnými orgánmi Slovenskej republiky, je zabezpečenie práva podozrivej alebo obvinenej osoby na tlmočenie a preklad v trestnom konaní tak, aby bolo zaručené ich právo na obhajobu s cieľom zabezpečiť ich právo na spravodlivý proces. Podľa čl. 3 ods. 1 smernice č. 2010/64/EÚ majú členské štáty zabezpečiť v primeranom čase pre podozrivú alebo obvinenú osobu, ktorá nerozumie jazyku dotknutého trestného konania poskytnutie písomného prekladu všetkých dokumentov, ktoré sú základné na zabezpečenie toho, aby boli schopné uplatniť svoje právo na obhajobu a zaručenie spravodlivého procesu. Podľa čl. 3 ods. 2 smernice č. 2010/64/EÚ medzi základné dokumenty patrí každé rozhodnutie, ktorým sa osoba pozbavuje osobnej slobody, každá obžaloba alebo obvinenie a každý rozsudok. Podľa čl. 3 ods. 7 smernice č. 2010/64/EÚ ako výnimku zo všeobecných pravidiel ustanovených v odsekoch 1 a 2 možno namiesto písomného prekladu poskytnúť ústny preklad alebo ústne zhrnutie základných dokumentov pod podmienkou, že tento ústny preklad alebo ústne zhrnutie nemá vplyv na spravodlivosť procesu.

20. Smernica Európskeho parlamentu a rady č. 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 (ďalej len „smernica č. 2012/13/EÚ“), na ktorú tiež sťažovateľ poukazuje, stanovuje pravidlá týkajúce sa práva na informácie podozrivých alebo obvinených osôb o ich právach v trestnom konaní a o obvinení vznesenom voči nim, ako aj pravidlá týkajúce sa práva na informácie o právach osôb zatknutých v súvislosti s vykonaním európskeho zatykača.

Podľa čl. 7 ods. 1 smernice č. 2012/13/EÚ ak je určitá osoba zatknutá a zadržaná počas ktoréhokoľvek štádia trestného konania, členské štáty zabezpečia, aby sa zatknutej osobe alebo jej advokátovi sprístupnili dokumenty týkajúce sa daného prípadu, ktoré majú príslušné orgány v držbe a ktoré sú podstatné pre účinné napadnutie zákonnosti zatknutia alebo zadržania v súlade s vnútroštátnym právom.

21. Z obsahu príloh sťažnosti, ako aj z obsahu zápisnice o väzobnom výsluchu sťažovateľa vykonanom pred okresným súdom 27. januára 2018 ústavný súd zistil jednotlivé relevantné okolnosti, na základe ktorých posúdil opodstatnenosť tvrdení sťažovateľa o porušení požiadaviek príslušných smerníc zo strany konajúcich súdov rozhodujúcich o jeho väzbe. Zo zápisnice o väzobnom výsluchu sťažovateľa jasne vyplýva, že predmetný výsluch bol vykonaný za asistencie tlmočníka. Sťažovateľovi bolo pred začiatkom výsluchu doručené uznesenie o vznesení obvinenia, ktorého obsah mu bol sprostredkovaný pretlmočením, pričom sťažovateľ na doručenie uznesenia reagoval podaním sťažnosti so stručným odôvodnením, že sa trestnej činnosti nedopustil. Ďalej z obsahu zápisnice vyplýva, že sťažovateľ bol prostredníctvom tlmočenia poučený o svojich právach, na ktoré reagoval svojim vyjadrením, že poučeniu porozumel a chce vo veci vypovedať. V rámci tejto výpovede podrobne reagoval na jednotlivé skutkové okolnosti prezentované v uznesení o vznesení obvinenia a uvádzal argumenty proti vzatiu do väzby. V závere výsluchu po vyhlásení rozhodnutia okresného súdu o vzatí sťažovateľa do väzby, po porade so svojim obhajcom, ktorý sa riadne zúčastnil jeho výsluchu, sťažovateľ zahlásil podanie sťažnosti proti tomuto rozhodnutiu. Preklad uznesenia okresného súdu o vzatí sťažovateľa do väzby bol zabezpečený k 1. februáru 2018. Následne, v priebehu výsluchu sťažovateľa vykonaného vyšetrovateľom Policajného zboru 12. marca 2018 bol sťažovateľovi doručený riadny písomný preklad uznesenia o vznesení obvinenia.

22. Z obsahu predchádzajúceho bodu odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že uznesenie o vzatí sťažovateľa do väzby z 27. januára 2018 ako základný dokument podľa čl. 3 ods. 2 smernice č. 2010/64/EÚ bolo písomne pretlmočené k 1. februáru 2018, teda bezodkladne v intenciách čl. 3 ods. 1 smernice č. 2010/64/EÚ. Pokiaľ ide o uznesenie o vznesení obvinenia, v prípade tohto základného dokumentu bol sťažovateľovi pred začiatkom väzobného výsluchu sprostredkovaný jeho obsah ústnym pretlmočením

v intenciách čl. 3 ods. 7 smernice č. 2010/64/EÚ, pričom táto forma bola pre zachovanie práva sťažovateľa na obhajobu v štádiu rozhodovania o väzbe zjavne postačujúca, o čom svedčí priebeh väzobného výsluchu, keď sťažovateľ svojou výpoveďou reagoval na skutkové okolnosti prezentované v tomto uznesení, uplatnil proti nemu sťažnosť, prednášal argumenty proti vzatiu jeho osoby do väzby, podal sťažnosť proti väzobnému rozhodnutiu a počas výsluchu nijaké námietky proti kvalite oboznámenia so vzneseným obvinením a proti kvalite poučenia o svojich právach ani nevzniesol. Písomný preklad uznesenia o vznesení obvinenia bol sťažovateľovi pre potreby realizácie jeho práva na obhajobu dodatočne poskytnutý. Pokiaľ ide o otázku možnosti prístupu sťažovateľa k spisovému materiálu, ústavný súd upozorňuje, že ju treba vnímať v kontexte konkrétnych okolností veci. Prvou takouto okolnosťou, ktorú je potrebné zohľadniť, je skutočnosť, že v posudzovanom prípade sťažovateľa išlo o štádium prvotného väzobného rozhodovania. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zastáva štandardné stanovisko, že by v konaní o preskúmanie zákonnosti väzby mal byť obhajobe zaistený určitý stupeň prístupu k spisu, a to aspoň v takej miere, aby mal obvinený vytvorené reálne možnosti účinným spôsobom spochybníť dôkazy, o ktoré sa väzobné rozhodnutie opiera (pozri rozsudok ESLP vo veci Migon proti Poľsku z 25. 6. 2002, č. 24244/94), pričom je však v zásade na obvinenom, aby požiadal o nazretie do spisu, pokiaľ sa domnieva, že je to nevyhnutné pre to, aby mohol účinne spochybníť zákonnosť väzby (pozri rozsudok ESLP vo veci Arefyev proti Rusku zo 4. 11. 2010, č. 29464/03). Ako vyplýva z príloh sťažnosti a tiež z obsahu zápisnice o výsluchu sťažovateľa, ktorý bol zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, o nazretie do spisu sťažovateľ nežiadal, a to ani pred väzobným výsluchom a ani v sťažnosti, ktorú uplatnil proti rozhodnutiu o vzatí do väzby. Ústavný súd je však predovšetkým toho názoru, že z hľadiska záruk kontradiktórneho procesu sťažovateľovi boli sprístupnené všetky informácie relevantné pre posúdenie zákonnosti jeho väzby. Uznesenie o vznesení obvinenia, s ktorým bol sťažovateľ náležite oboznámený, obsahovalo podrobné skutočnosti týkajúce sa dôkaznej situácie tvoriacej podklad pre vznesené obvinenie. Toto uznesenie špecifikovalo obsah usvedčujúcich svedeckých výpovedí, priebeh rekognície a zmieňovalo aj jednu z okolností, ktorú konajúce súdy zohľadnili ako konkrétnu skutočnosť odôvodňujúcu tzv. útekovú väzbu sťažovateľa (upustenie územia Slovenskej republiky sťažovateľom po tom, ako bol trestný čin

spáchaný). Sťažovateľ bol takisto oboznámený aj s ďalšími informáciami, ktoré konajúce súdy zohľadnili a vyhodnotili ako konkrétne skutočnosti odôvodňujúce útekovú väzbu (pobyt sťažovateľa na rôznych miestach Európy, nemožnosť kontaktu osoby sťažovateľa zo strany zložiek polície). O tom, že s týmito skutočnosťami bol sťažovateľ náležite oboznámený, napokon svedčí aj tá skutočnosť, že na ne sťažovateľ reagoval a snažil sa ich spochybníť svojou argumentáciou prednesenou počas väzobného výsluchu, ako aj v sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu o väzbe.

23. Vzhľadom na závery uvedené v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že nezistil skutočnosti, ktoré by signalizovali, že sa konajúce súdy rozhodujúce o väzbe sťažovateľa svojím postupom dostali do priamej konfrontácie s požiadavkami smerníc, na ktoré sa sťažovateľ odvoláva.

24. V sťažnosti sťažovateľ dôvodí aj tvrdením o arbitrárnosti záverov namietaného uznesenia krajského súdu, ktoré sa týkajú zdôvodnenia konkrétnych skutočností odôvodňujúcich v prípade sťažovateľa tzv. útekovú väzbu, ako aj dôvodov nenahradenia väzby sťažovateľa miernejším opatrením v podobe probačného a mediačného dohľadu.

25. K námietkam sťažovateľa označeným v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, v ktorej konštantne zdôrazňuje, že je ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu

tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04). Pri posúdení namietaného uznesenia krajského súdu tak nebolo úlohou ústavného súdu preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie. Ústavný súd sa pri svojom prieskume obmedzil na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (prezentovanou v uplatnenej sťažnosti) vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

26. Krajský súd v odôvodnení namietaného uznesenia na predmetné námietky sťažovateľa reagoval podrobným odôvodnením, v rámci ktorého mu jasne vysvetlil základné momenty celej veci, a síce, že sťažovateľ mal nasledujúci deň po spáchaní trestného činu opustiť územie Slovenskej republiky (informácia získaná lustráciou v databáze prechodu hraničných priechodov), pričom po vydaní uznesenia o vznesení obvinenia sa zdržiaval na neznámych miestach v rámci celej Európy, čo viedlo orgány činné v trestnom konaní k iniciovaniu vydania príkazu na zatknutie a Európskeho zatýkacieho rozkazu. Takéto správanie sťažovateľa, ktorý menil svoj pobyt na území rôznych štátov, nepreberal zásielky na adrese trvalého bydliska a stal sa nekontaktným pre orgány činné v trestnom konaní, vyhodnotil konajúci súd, opierajúc sa o skutkový materiál (správy Národnej ústredne SIRENE), ako preukázateľné vyhýbanie sa trestnému stíhaniu a marenie vyšetrovania, teda ako konkrétne skutočnosti odôvodňujúce tzv. útekovú väzbu. Tieto prezentované skutkové okolnosti vykresľujúce podľa názoru krajského súdu charakter osoby sťažovateľa použil krajský súd spolu s poukazom na závažnosť trestného činu, z ktorého spáchania je sťažovateľ obvinený (trestný čin vraždy), na zdôvodnenie nemožnosti náhrady väzby sťažovateľa miernejším inštitútom probačného a mediačného dohľadu.

27. Argumentáciu, ktorú sťažovateľ formuloval v doplnení podania doručenom ústavnému súdu 14. júna 2018 a ktorou sa snaží spochybniť dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovaného skutku ako jednu z materiálnych podmienok väzby poukazom

na subjektívne hodnotenie aktuálneho dôkazného stavu, ústavný súd kvalifikuje ako irelevantnú a zjavne neopodstatnenú. Bez toho, aby ústavný súd zaujímal stanovisko k subjektívnym hodnoteniam sťažovateľa o odlišnosti aktuálnej výpovede tzv. utajovaného svedka a absencii usvedčujúcich dôkazov v aktuálnej etape konania, poukazuje na zásadný moment veci, a síce tú skutočnosť, že je predmetom jeho ústavného prieskumu väzobné rozhodnutie z 20. februára 2018, ktoré logicky nemohlo zohľadniť, a teda nezohľadnilo svedeckú výpoveď z 11. júna 2018, ktorá bola zabezpečená až po jeho vydaní, v nasledujúcom procese dokazovania. Ústavný súd takúto argumentáciu sťažovateľa, v rámci ktorej konfrontuje kvalitu väzobného rozhodnutia s ex post dôkaznou situáciou, hodnotí ako na prvý pohľad zjavne neopodstatnenú. Pokiaľ ide o argumentáciu, ktorú sťažovateľ prezentuje vo svojom ďalšom podaní doručenom ústavnému súdu 19. júla 2018, túto ústavný súd kvalifikuje ako na prvý pohľad zjavne neopodstatnenú. Sťažovateľ v nej totiž poukazuje na špecifikované prebiehajúce prejudiciálne konanie vedené pred Súdny dvorom Európskej únie bez toho, aby ústavnému súdu nejako ozrejmil význam a vplyv okolnosti neskončenia prejudiciálneho konania, ktoré sa netýka veci sťažovateľa, resp. jeho osoby (ide o prejudiciálne konanie v trestnej veci inej osoby, nesúvisiacej so sťažovateľom) na posudzované štádium väzobného rozhodovania vo veci sťažovateľa. Kontext predmetnej argumentácie vo vzťahu k namietanému uzneseniu krajského súdu tak ostal ústavnému súdu neznámy.

28. Na podklade skutočností uvedených v predchádzajúcich bodoch 26 a 27 odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že právne závery krajského súdu korešpondujú so skutkovými zisteniami, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Je toho názoru, že krajský súd v odôvodnení svojho väzobného rozhodnutia v spojení s odôvodnením prvostupňového uznesenia okresného súdu o väzbe sťažovateľa relevantným otázkam formulovaným sťažovateľom v jeho sťažnosti poskytol zrozumiteľnú a náležitú odpoveď.

29. Ústavný súd na základe uvedených čiastkových záverov dospel ku konečnému záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci rozhodujúceho krajského súdu sú v danom

prípade zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru, preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

30. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa, ktoré predstrel v podaní doručenom ústavnému súdu 23. apríla 2018 a ktorým doplnil svoju pôvodne podanú sťažnosť, ústavný súd na základe preskúmania obsahu sťažnosti podanej proti prvostupňovému rozhodnutiu o vzatí sťažovateľa do väzby zistil, že sťažovateľ tieto námietky do argumentácie sťažnosti smerujúcej proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu nezahrnul. Ústavný súd na tomto mieste pripomína, že z princípu subsidiarity (v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde) limitujúceho vzťah ústavného súdu k všeobecným súdom okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03). S odkazom na túto ustálenú judikatúru ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v označenej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

31. Vzhľadom na všetky uvedené závery ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2018